

Storstadens polikliniker

Av med. dr *Sven Lundberg*, Göteborg

Doktor Albert Grönberg har i Socialmedicinsk tidskrift publicerat en artikel, där han uttalar sina farhågor för landstingslasarettens öppna mottagningar om förslaget till ny sjukhuslag skulle antagas. I detta sammanhang går han in på den öppna vården vid storstadens sjukhus. Han skriver bland annat följande:

”Storstadens sjukhus har sedan många år s. k. polikliniker där allmänheten mottages och

behandlas på löpande band av den för tillfället tjänstgörande läkaren. Någon som helst möjlighet för den sjuke att välja läkare finnes inte. Ombytena av läkare är ofta återkommande. Det har hänt att en person på 7 läkarbesök undersökes och behandlas av 6 olika läkare. Att detta ur kontinuitetens synpunkt inte är särskilt bra kan var och en förstå. Polikliniken, som helt drives av storstaden — huvudmannen,

Besök per timme vid poliklinikerna.

Poliklinik F = Fristående poliklinik	1951	1954	1956	Av läkarförbundet angiven övre gräns i privatpraxis
Med. pol. I SS	2,8	3,1	3,3	Medicin 3,0
Med. pol. II SS	3,6	3,6	3,6	
Med. pol. BS	—	4,1	4,4	
Allerg. pol. SS	4,9	7,2	5,8	
Allerg. pol. BS	—	5,8	7,0	
Cardiolog. pol.	—	1,9	2,8	
Neurolog. pol. SS	1,6	2,1	1,4	
Pol. CMR barn	—	0,9	0,9	Mentallfall 1,7
Psykiatriska pol. SS	—	2,5	2,0	
F Mentalpol.	—	—	2,0	
Rådgivning uppfostring BS	—	1,7	2,0	
Kir. pol. SS	12,7	13,6	13,8	
Kir. pol. BS	—	10,7	11,9	
Kir. pol. ES	—	11,9	13,7	Kirurgi 8,1
F Kir. pol. SP	28,7	18,8	13,9	
F Kir. pol. RP	27,0	18,8	12,4	
F Kir. pol. LP	27,2	17,9	12,6	
Plastik kir. SS	—	—	3,0	
F Ortopedpol. Lundby	4,5	5,5	6,0	
F Ortopedpol. Vasa	—	—	3,5	
Öron pol. SS	12,4	9,4	8,4	F
F Öron pol. Majorna	14,4	16,0	8,8	
F Öron pol. Redbergslid	8,7	11,1	8,3	
F Öron pol. Lundby	10,8	10,6	8,8	
F Öron pol. Sociala huset	8,0	11,0	8,4	
Ögon pol. SS	3,9	4,5	4,3	
Ögon pol. Sociala huset	—	—	—	
F Allmänna	9,6	8,4	—	F
F Folkskolebarn	—	9,6	9,6	
F Ögon pol. Lundby	4,4	5,2	4,8	
Gynekolog. pol. I SS	6,4	5,6	5,7	
Gynekolog. pol. II SS	5,8	6,5	6,3	
F Gynekolog. pol. Sociala huset	—	6,2	4,7	
F Gynekolog. pol. Lundby	—	5,4	5,3	
J.K. pol. Allmänna	—	9,2	8,7	F
Gynekolog.	—	3,8	4,0	
F Hud- & könspol. Sociala huset	—	11,0	8,5	
Hud- & könspol. Holtermanska	—	10,6	8,0	
F Dermatolog. pol.	—	—	5,0	
F Foniatriska pol.	—	3,0	3,0	

är industrialiserad sjukvård. Arbetet blir ett slags bandarbete med korta och snabba behandlingar som främsta kännetecken.”

”Att lasarettsläkarens animositet mot polikliniken helt bottnar i hans förakt för minderständig sjukvård är säkert. Han vill inte befatta sig med detta.”

Skulle denna skildring vara sann tror jag att alla instämmer med lasarettsläkaren och förstår att han inte vill befatta sig med sådan verksamhet. Där det finnes kvar några polikliniker, som överensstämmer med ovanstående skildring, förstår jag inte att dess läkare och huvudmän icke slår larm och omedelbart söka rätta till eländet. Märkvärdigt nog ser man i flera artiklar och uttalanden i sjukvårdsfrågor liknande skildringar såsom typiska för storstadens öppna sjukvård i huvudmannens regi.

Då Göteborg efter svenska förhållanden är en storstad måste skildringen även gälla denna stad, då något undantag ej gjorts.

Det har väckt mycken undran bland dem, som känna till förhållandena i Göteborg, och mycken indignation bland de på stadens öppna mottagningar vid och utanför sjukhusen arbetande kollegerna att deras verksamhet nedklassas till mindervärdig masssjukvård.

Jag kan därför ej underlåta att framlägga vissa siffror, som belysa mottagningarnas arbete, och ge några korta kommentarer. Vi ha nu kommit så långt att samtliga polikliniker, utom de kirurgiska, arbeta med individuella tidsbeställningar och begränsning av besöken till ett antal, som överenskommits mellan huvudmannen och läkarna. Den sänkning, som skett på kirurgipoliklinikerna har åstadkommits genom en utökning av arbetskraften.

Siffrorna ange medeltalet besök per arbetstimma och som jämförelse har jag anfört de

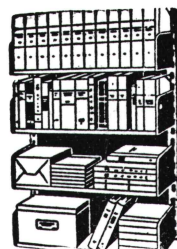
siffror, som av läkarnas specialförbund angivits som övre gräns för besöksstätheten vid en privatmottagning inom deras specialitet. Vid en jämförelse bör hänsyn tagas till att poliklinikläkarna äro befriade från ekonomiska transaktioner och det mesta av skrivarbetet, ha fullgod sköterskeassistans och som regel fullgoda lokaler för sin verksamhet. Därigenom få de mera tid till det rent medicinska arbetet.

En granskning av denna tabell ger icke belägg för annan slutsats än att poliklinikerna i Göteborg övergått till individuella specialistmottagningar helt skilda från de skräckskildringar, som givits i Socialmedicinsk tidskrift och annorstädes.

Detta genmäle avser endast att korrigera uppgifterna om Göteborgs kommunala öppna specialistmottagningar och är icke något inlägg för eller emot förslaget till ny sjukhuslag.

HYLLOR

praktiska
konstruktioner
för kontor
arkiv
bibliotek
butiker
laboratorier
privatinredn.

Sparrings

Stockholm Ö

Försäljnings-avd.: Karlavägen 89

Tel. 67 36 50 — 67 76 75

MÖSSEBERGS SANATORIUM O. BADHOTELL

326 met. ö. h.

Överläkare: DR RUNE WIKSTRÖM

Kuranstalt för invärtes sjukdomar o. rekreation

Patienter lidande av tuberkulos eller svårartad psykisk sjukdom kunna ej mottagas.

Snabba direkta förbindelser med
Stockholm 5 tim. Göteborg 1½ tim.

Prospekt och närmare upplysningar genom Kamrerarekontoret. Postadress:
Falköping 2. Tel. Falköping 100 46. Överläkaren, tel. Falköping 106 44.